

نام و نام خانوادگی:

مقطع و رشته:

نام پدر:

شماره داوطلب:

تعداد صفحه سؤال: ۴ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶/۴ تهران
دبیرستان غیردولتی سرای دانش
آزمون پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

نام درس: فارسی ۲
نام دبیر: سرای دانش
تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۶
ساعت امتحان: ۰۰:۰۸ صبح / عصر
مدت امتحان: ۸۰ دقیقه

محل مهر و امضا: مدیر		نمره به عدد: نمره به حروف:	نمره به عدد: نمره به حروف:
		نام دبیر:	تاریخ و امضا:
ردیف	سؤالات		ردیف
قلمرو زبانی (۷ نمره)			
۰/۲۵	۱	کدام معنی از واژه «محبوب» در عبارت «و امیر محبوب گشت از مردمان» بر نمی آید؟ الف) مستور ب) شرمنده ج) پوشیده د) پنهان	
۰/۲۵	۲	با توجه به بیت زیر، یک معادل معنایی برای واژه «گلزار» بیابید. «نادره کبکی به جمال تمام شده آن روضه فیروزه فام»	
۰/۵	۳	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) در آن سیماب گون امواج لرزان ب) پای راست افکار شد؛ چنان که یک دوال پوست و گوشت بگسست.	
۰/۵	۴	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) پرچم روس ها در خاک آغشته به خون بی گناهان به (اهتراز/ احتراز) درآمد. ب) اما ایزد رحمت کرد. پس از نمودن قدرت (صور/ سور) و شادی ای به آن بسیاری تیره شد.	
۰/۵	۵	در کدام گزینه املاي همه واژه ها به درستی آمده است؟ الف) صنع، دغل، مهرباب (ب) قرین، هلاوت، هزاهز (ج) غلتیدن، قریو، اذن (د) ضیعت، وزر، صعب	
۰/۵	۶	در عبارت های زیر، املاي نادرست واژه ها را بیابید و شکل صحیح آن ها را بنویسید. الف) دوست نداشتم بچه ها احساس طردشدن کنند یا مندوی شوند. ب) آن گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد، بانگ خاست و امیر برخوردار.	
۰/۵	۷	در میان گروه واژه های زیر، دو غلط املايي وجود دارد. شکل درست آن ها را بنویسید. حمیت و غیرت، دون همت، قضا و جنگ، ترجیح و برتری، گذاردن حق، افراط و تفریط	
۰/۵	۸	«استاد» در کدام عبارت «شاخص» و در کدام عبارت «هسته» است؟ الف) دکتر عبدالحسین زرین کوب، استاد زبان و ادبیات فارسی بودند. ب) استاد معین، فرهنگ فارسی را در شش جلد تدوین کرده است.	

۰/۵	۹	نقش دستوری واژه «امروز» را در جمله‌های زیر تعیین کنید. الف) گنجینه عمر، امروز است. ب) امروز، روز شادی است.
۰/۵	۱۰	مجهول جمله زیر را بنویسید. «آن‌ها همه لباس‌ها را شسته بودند.»
۰/۵	۱۱	براساس رابطه‌های معنایی تعیین شده، جمله‌های زیر را کامل کنید. الف) هوا گاه روشن و گاه شد. (رابطه تضاد) ب) اتاق درس، روشن و بود. (رابطه ترادف)
۱	۱۲	با توجه بیت‌های زیر، درستی یا نادرستی موارد داده شده را تعیین کنید. «گربه شام و سحر شکر که ضایع نگشت قطره باران ما گوهر یکدانه شد منزل حافظ کنون بارد که پادشاست دل بر دلداری رفت، جان بر جانانه شد» الف) در بیت اول، «قطره باران» یک ترکیب اضافی و فعل «شد» غیر اسنادی است ب) در بیت دوم، «است» در مصراع اول اسنادی و «شد» در مصراع دوم غیراسنادی است. ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست
۱	۱۳	در متن زیر، صفت‌های پیشین را مشخص کنید. «مهم‌ترین و مؤثرترین تألیف علامه دهخدا لغت‌نامه است که آن را فرهنگ جامعی از لغات فارسی، عربی و اروپایی مستعمل در فارسی دانسته‌اند. در این کتاب نزدیک به سه میلیون فیش از روی متون معتبر برخی از استادان نظم و نثر و لغت‌نامه‌های چاپی و خطی فراهم آمده است.»
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۵	۱۴	بیت زیر را به شکلی درست کامل کنید. «..... عرضه ده مخزن پنهان کوه»
۰/۵	۱۵	با استفاده از واژه‌های زیر، مصراع را به صورت مرتب تنظیم کنید. «سه جار، قاعده، بر، روزی، این، رفت»
۰/۵	۱۶	در عبارت زیر، جاهای خالی را به درستی، پر کنید. الف) شعر چهارپاره از چند بند و هم آهنگ تشکیل شده و هر بند شامل چهار مصراع است. ب) چهار پاره بیش‌تر برای طرح مضامین اجتماعی و به کار می‌رود و رواج آن، از دوره مشروطه بوده است.

۰/۵	۱۷	نام پدیدآوردگان آثار زیر را بنویسید. الف) فرهاد و شیرین ب) عباس میرزا، آغازگری تنها پ) روزها: ت) مرصادالعباد:
-----	----	---

۰/۷۵	در عبارت زیر، آرایه‌های مراعات نظیر، ، ، وجود دارند.	۱۸										
	«در ایران آن روز، دو دربار بود! دربار بزم و دربار رزم؛ رزم پسرا»											
۰/۵	آرایه ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. الف) در نایسته احسان گشاده‌ست/ به هر کس آن چه می‌بایست، داده است (استعاره، پارادوکس) ب) نادره کبکی به جمال تمام/ شاهد آن روضه فیروزه فام (حسن آمیزی، ایهام)	۱۹										
۰/۷۵	در بیت زیر، آرایه‌های ادبی بخش‌های مشخص شده را بنویسید. «در آن باران تیر و برق پولاد میان شام رستاخیر می‌گشت»	۲۰										
۱	آرایه ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید. (در ستون دوم یک آرایه اضافه است)	۲۱										
	<table border="1"> <tr> <td>الف) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش/ ز دیوار محرابش آمد به گوش ()</td> <td>حسن تعلیل</td> </tr> <tr> <td>ب) ره نیک مردان آزاده گیر/ چو استاده‌ای دست افتاده گیر ()</td> <td>اغراق</td> </tr> <tr> <td>ج) چو آتش در سپاه دشمن افتاد/ ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد ()</td> <td>تضاد</td> </tr> <tr> <td>د) خرد را گر نبخشد روشنایی/ بماند تا ابد در تیره رایبی ()</td> <td>کنایه</td> </tr> <tr> <td></td> <td>جناس</td> </tr> </table>	الف) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش/ ز دیوار محرابش آمد به گوش ()	حسن تعلیل	ب) ره نیک مردان آزاده گیر/ چو استاده‌ای دست افتاده گیر ()	اغراق	ج) چو آتش در سپاه دشمن افتاد/ ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد ()	تضاد	د) خرد را گر نبخشد روشنایی/ بماند تا ابد در تیره رایبی ()	کنایه		جناس	
الف) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش/ ز دیوار محرابش آمد به گوش ()	حسن تعلیل											
ب) ره نیک مردان آزاده گیر/ چو استاده‌ای دست افتاده گیر ()	اغراق											
ج) چو آتش در سپاه دشمن افتاد/ ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد ()	تضاد											
د) خرد را گر نبخشد روشنایی/ بماند تا ابد در تیره رایبی ()	کنایه											
	جناس											
قلمرو فکری (۸ نمره)												
۰/۲۵	در عبارت زیر، منظور از «خواجه» کیست؟ گفت: «زندگانی خواجه عمید دراز باد؛ علی آئی حال، من نیز فرزند این پدرم که این سخن گفت.»	۲۲										
۰/۲۵	شاعر در بیت زیر، چه صحنه‌ای از نبرد را وصف می‌کند؟ «ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت دو چندان می‌شکفت و برگ می‌کرد»	۲۳										
۰/۵	با توجه به عبارت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط، قلم در نهاد و تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمات فارغ شده بود.» الف) مفهوم «قلم در نهادن» را بیان کنید. ب) معادل امروزی «نماز پیشین» چیست؟	۲۴										
۰/۵	مفهوم هر کدام از مصراع‌های زیر، بر چه امری تأکید دارند؟ الف) گرت ز دست برآید، چو نخل باش کریم ب) ورت ز دست نیاید، چو سرو باش آزاد	۲۵										

۰/۵	در عبارت زیر، مقصود نویسنده از قسمت‌های مشخص شده چیست؟ «مردمی که به خانه‌های تاریک و بی‌دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر گریزان هستند.»	۲۶
-----	--	----

۰/۵	مفهوم بیت زیر چیست؟ «نقصان نکرده است کسی از گذشتگی شالی اگر دهی به فقیری حریر توست»	۲۷
۰/۲۵	مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟ «دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصود است الف) به جان خواجه و حق قدیم و عهد درست ب) به هر قفلی کلید صبح خیزان راست می‌آید بدین راه و روش می‌رود که با دلدار پیوندی» که مونس دم صبحم دعای دولت توست مشو دل‌های شب زنهار از دست دعا غافل	۲۸
۰/۵	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. الف) چون شیر به خود سپه شکن باش ب) گوهر نمای جوهر ذاتی خوی باش فرزند خصال خویشان باش خاکش به سر که زنده به نام پدر بود	۲۹
۰/۲۵	با توجه به متن درس در کوی عاشقان علت مهاجرت پدر مولانا و خانواده اش به قونیه چه بود؟	۳۰
۰/۲۵	داستان‌های منظوم فارسی مثل خسرو و شیرین و لیلی و مجنون در چه قالب شعری سروده می‌شوند و چرا این قالب شعری برای سرودن داستان‌های بلند مناسب است؟	۳۱
۰/۲۵	در عبارت «گو یارب از این گزاف کاری / توفیق دهم به رستگاری» نظر پدر مجنون درباره عشق چیست؟	۳۲
معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.		
۰/۵	این صلت فخر است، پذیرفتم و باز دادن که مرا به کار نیست.	۳۳
۰/۵	مراسم آن سال تنها لعبی از تشریفات به رو داشت.	۳۴
۰/۵	امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید و تر و تباه شده بود.	۳۵
۰/۵	هر درختی را ثمره معین است که به وقتی معلوم، به وجود آن تازه آید.	۳۶
۰/۵	کمال عقل آن باشد در این راه که گوید نیستم از هیچ آگاه	۳۷
۰/۵	گرم ورزد آن سر که مغزی در اوست که درون همتانند بی مغز و پوست	۳۸
۰/۵	به پاس هر وجب خاکی از این ملک چه بسیار است، آن سرها که رفته!	۳۹
۰/۵	آبی تر از آنیم که بی‌رنگ بمیریم از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم	۴۰

جمع بارم : ۲۰ نمره

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه تهران
دبیرستان غیر دولتی سرای دانش
کلید سؤالات پایان ترم نوبت اول سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲

نام درس: فارسی ۲
نام دبیر: سرای دانش
تاریخ امتحان: ۶ / ۱۰ / ۱۴۰۱
ساعت امتحان: صبح/عصر
مدت امتحان: دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	(ب) شرمنده (۰/۲۵)	(صفحه ۴۱ کتاب درسی)
۲	روضه (۰/۲۵)	(صفحه ۲۷ کتاب درسی)
۳	(الف) جیوه (۰/۲۵) (ب) یک لایه، یک پاره (۰/۲۵)	(صفحه‌های ۱۷ و ۲۰ کتاب درسی)
۴	(الف) اهتزاز (۰/۲۵) (ب) سور (۰/۲۵)	(صفحه‌های ۱۷ و ۴۱ کتاب درسی)
۵	گزینه «د» (۰/۵) املاي درست واژه‌ها: (الف) محراب (ب) حلاوت (ج) غریو	(ترکیبی)
۶	(الف) منزوی (۰/۲۵) (ب) برخاست (۰/۲۵)	(صفحه‌های ۱۷ و ۴۹ کتاب درسی)
۷	۱-غزا و جنگ (۰/۲۵) ۲-گزاردن حق (۰/۲۵)	(صفحه‌های ۱۸ و ۲۰ کتاب درسی)
۸	(الف) هسته (۰/۲۵) (ب) شاخص (۰/۲۵)	(صفحه ۴۳ کتاب درسی)
۹	(الف) مسند (۰/۲۵) (ب) نهاد (۰/۲۵)	(صفحه ۳۱ کتاب درسی)
۱۰	همه لباس‌ها شسته شده بودند (۰/۵)	(صفحه ۲۱ و ۲۲ کتاب درسی)
۱۱	(الف) تاریک (۰/۲۵) (ب) نورانی (پرنور، تابناک) (۰/۲۵)	(صفحه ۱۴ کتاب درسی)
۱۲	(الف) نادرست (۰/۵) (ب) درست (۰/۵) اشتباهات متداول و نکات: (شد) در بیت اول فعل اسنادی است.	(صفحه ۱۴ کتاب درسی)
۱۳	مهم‌ترین تألیف، (۰/۲۵) مؤثرترین لغت، (۰/۲۵) این کتاب، (۰/۲۵) سه میلیون (۰/۲۵)	(صفحه ۴۳ کتاب درسی)
۱۴	دید یکی عرصه به دامان کوه (۰/۵)	(صفحه ۲۴ کتاب درسی)
۱۵	رفت بر این قاعده روزی سه چار (۰/۵)	(صفحه ۳۴ کتاب درسی)
۱۶	(الف) هم وزن (۰/۲۵) (ب) سیاسی (۰/۲۵)	(صفحه ۳۲ کتاب درسی)
۱۷	(الف) وحشی بافقی (۰/۲۵) (ب) مجید واعظی (۰/۲۵) (پ) ندوشن (ت) نجم دایه (رازی)	(صفحه‌های ۱۰ و ۴۲ کتاب درسی)
۱۸	جناس، تضاد، سجع، واج آرایي، تکرار (۳ مورد کافی است، هر مورد (۰/۲۵) نمره)	(صفحه ۴۴ کتاب درسی)

۱۹	الف) استعاره (۰/۲۵) استعاره: در احسان (اضافه استعاری) ب) ایهام (۰/۲۵) ایهام: شاهد ۱- معشوق، زیباروی ۲- نظاره گر، مشاهده کننده (صفحه‌های ۱۰ و ۲۴ کتاب درسی)
۲۰	باران تیر: تشبیه (اضافه تشبیهی) (۰/۲۵) ، پولاد: مجاز (۰/۲۵) ، شام رستاخیز: استعاره (۰/۲۵) (صفحه ۲۹ کتاب درسی)
۲۱	الف) جناس (۰/۲۵) ب) کنایه (۰/۲۵) ج) اغراق (۰/۲۵) د) تضاد (۰/۲۵) (ترکیبی)
۲۲	بونصر مشکان (۰/۵) (صفحه ۲۰ کتاب درسی)
۲۳	تعداد زیاد سربازان مغول (لشکر مغول) (۰/۵) (صفحه ۲۹ کتاب درسی)
۲۴	الف) شروع به نوشتن کردن (۰/۲۵) ب) نماز ظهر (۰۹/۲۵) (صفحه ۱۸ کتاب درسی)
۲۵	الف) بخشنده بودن (بخشندگی) (۰/۲۵) ب) آزادمندی (آزادمنش بودن، آزادگی) (۰/۲۵) (صفحه ۳۳ کتاب درسی)
۲۶	۱- افکار پوسیده و کهنه (۰/۲۵) ۲- آگاهی و بینش (پیشرفت و نوگرایی) (۰/۲۵) (صفحه ۴۴ کتاب درسی)
۲۷	بخشش و نیکی کردن به نیازمندان (۰/۵) (صفحه ۱۵ کتاب درسی)
۲۸	«ب» یا (به هر قفلی کلید صبح خیزان راست می‌آید/ مشو دل‌های شب زنهار از دست دعا غافل (۰/۵) (صفحه ۱۴ کتاب درسی)
۲۹	تکیه کردن به توانایی‌های خویش (خوداتکایی) (۰/۵) (صفحه ۴۴ کتاب درسی)
۳۰	۱- سبک متفاوت در عرفان و سلوک ۲- حمله چنگیز خان
۳۱	مثنوی. زیرا هر بیت قافیه جداگانه دارد و سرودن این نوع شعر و یافتن دو قافیه برای شاعر ساده تر است
۳۲	کار بیهوده
۳۳	این هدیه موجب سرافرازی و افتخار من است. (۰/۲۵) برای احترام به سلطان، می‌پذیرم اما آن را دوباره باز می‌گردانم. زیرا به درد من نمی‌خورد. (۰/۲۵) (صفحه ۲۰ کتاب درسی)
۳۴	مراسم آن سال دربار، ظاهری و تشریفاتی بود. (۰/۵) (صفحه ۲۹ کتاب درسی)
۳۵	امیر مسعود که از مرگ نجات یافته بود، وارد خیمه شد (۰/۲۵) و لباس‌هایش را عوض کرد و خیس و آشفته (بدحال) شده بود (۰/۲۵) (صفحه ۱۷ کتاب درسی)
۳۶	هر درختی میوه مشخصی دارد (۰/۲۵) که در فصل خود بار سیدن میوه‌هایش تازه می‌شود. (۰/۲۵) (صفحه ۳۳ کتاب درسی)
۳۷	کمال و نهایت عقل و خرد آدمی در راه خداشناسی آن است که در برابر عظمت خداوند به ناتوانی خود اقرار نماید (۰/۲۵) و بگوید که از اسرار جهان هستی، هیچ آگاهی ندارم. (۰/۲۵) (صفحه ۱۰ کتاب درسی)
۳۸	انسانی که صاحب عقل و اندیشه باشد به دیگران جوان مردی و بخشش می‌نماید. (۰/۲۵) اشخاص کم‌همت و فرومایه، بدون خرد و اندیشه هستند. (مانند پوست هستند و مغز ندارند). (۰/۲۵) (صفحه ۱۳ کتاب درسی)
۳۹	برای حفظ و پاسداری هر وجب از خاک این کشور، (۰/۲۵) انسان‌های بزرگ و دلاور بسیاری جان خود را فدا کرده و کشته شده‌اند (۰/۲۵) (صفحه ۳۰ کتاب درسی)
۴۰	ما زلال و شفاف‌تر و پایدارتر از آن هستیم که بی نتیجه و بدون هدف بمیریم و نابود شویم (۰/۲۵) و مثل شیشه‌ای نیستیم که با سنگ ناچیزی بشکنیم و فروریزیم (۰/۲۵) (صفحه ۴۸ کتاب درسی)